

Notitie

‘Gegevens delen met schuldeisers’

NVVK, juni 2025

Auteurs: beleidsadviseurs NVVK

Joeri Eijzenbach, Maritt van Gerwen, Karen Stoffels

In 2023 werd de aflostermijn gehalveerd, en in 2024 besloten we het vrij te laten bedrag te hanteren als norm voor de afloscapaciteit. Sinds die tijd lijkt er bij sommige schuldeisers een grotere behoefte aan informatie te zijn om een schuldregelvoorstel te kunnen beoordelen. Deze notitie vertelt je hoe je daar als financieel hulpverlener mee omgaat.

Inleiding

Sommige schuldeisers vragen meer informatie, en schuldhulpverleners hebben bij meer complexe situaties de neiging meer informatie te delen om (sneller) tot een regeling te komen. Voor convenantpartners van de NVVK geldt dat we vaste afspraken hebben over ‘standaard akkoord gaan’ of ‘bij voorbaat akkoord gaan’. Zij roepen ons vaak op om juist minder informatie te verstrekken.

Tegelijkertijd zien we ook dat een deel van de schuldeisers juist geen persoonlijke informatie wil ontvangen; zij zien het verstrekken daarvan eerder als een 'datalek'.

Andere schuldeisers (en ook rechtbanken) vragen juist om meer onderbouwing bij een voorstel.

1. Wees terughoudend

We roepen onze leden daarom op om in het licht van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) standaard terughoudend om te gaan met het delen van persoonsgegevens en persoonlijke informatie. Check vooraf of persoonlijke informatie echt gewenst is, en deel die informatie alleen als het noodzakelijk is voor het slagen van een regeling.

Deze notitie helpt je op weg als je daadwerkelijk overweegt meer informatie te delen. We zijn ons ervan bewust dat specifieke situaties om een eigen afweging vragen. Je moet dan je eigen, professionele afweging maken. In een zitting bij de rechter kun je bijvoorbeeld meer informatie delen dan in een brief aan alle schuldeisers.

In lang niet alle gevallen is er een aanleiding of grondslag (zoals de AVG die vereist) om aanvullende informatie te verstrekken.

Belangrijk: ook als die aanleiding of grondslag er wel is raden we aan om je hulpvrager altijd te informeren over de informatie die gedeeld wordt.

2. 'Meer informatie' vaak gevraagd bij inspanningsverplichting en begeleiding

Schuldeisers willen in deze volgende situaties vaak extra informatie:

- wanneer een inspanningsverplichting geldt in een situatie waarin er geen verdien capaciteit of volledige inzetbaarheid is.
- rond de invulling van details over de aangeboden begeleiding.

3. Wat mogen schuldeisers vragen en wat mag je delen?

Vraag bij een verzoek altijd om een wettelijke grondslag om de gevraagde informatie te mogen delen. Komt de vraag voort uit 'interesse' of uit een wettelijk recht? Vaak zal blijken dat de grondslag er niet is.

Als financieel hulpverlener ben je wel altijd verplicht om 'het gegeven dat schuldhulp wordt ontvangen' te delen met schuldeisers, deurwaarders en kredietverstrekkers. Zie [artikel 17 van het Besluit gemeentelijke schuldhulp \(Bgs\)](#). Dit gaat dus alleen om het gegeven dát schuldhulpverlening wordt ontvangen, maar omvat geen verdere gegevens uit het plan van aanpak.

Hieronder bespreken we de bijzondere positie van rechtbanken, deurwaarders en zorgverzekeraars. We krijgen over hun werkwijze de meeste vragen.

Rechtbanken

We zien bij rechtbanken grote verschillen. Omdat een dwangakkoord vaak ook een aanvraag Wsnp als bijlage moet bevatten wordt veel informatie gevraagd en gedeeld. Sommige rechtbanken sturen het integrale dossier (zowel het dwangakkoord als de Wsnp- aanvraag) van jouw hulpvrager naar alle schuldeisers.

Deel dus nooit zomaar je hele dossier met de rechtbank. Verwijs met argumentatie uit bijvoorbeeld [deze publicatie van Autoriteit Persoonsgegevens](#) naar privacygevoelige bijlagen en benoem dat jij of je hulpvrager die ter zitting wel kunnen tonen.

Medische gegevens zijn bij uitstek privacygevoelig. Dit zijn bijzondere persoonsgegevens en die zijn op grond van de wet nog beter beschermd. In een dwangakkoord of Wsnp-procedure mag je die info niet (laten) delen met alle schuldeisers.

Let op: helemaal niets willen delen met een rechter kan ook, maar de kans dat de rechter dat ook laat meewegen is aanwezig, zoals blijkt uit [deze uitspraak, waarin een dwangakkoord wordt afgewezen](#).

- Toelichting bij de uitspraak: allereerst wenst de rechtbank hier te benadrukken dat het een schuldenaar vrijstaat zich op grond van de AVG te beroepen op zijn privacyrechten, zeker als het aankomt op medische informatie. Het ontbreken van een medische onderbouwing kan echter wel gevolgen hebben voor de beoordeling van het akkoord in het kader van de te maken belangenafweging. Temeer omdat een schuldeiser – om zich redelijk te kunnen beraden op het

akkoord – afhankelijk is van de informatie die hem door de schuldenaar ter beschikking is gesteld.

Deurwaarders

Deurwaarders hebben geen grondslag voor het stellen van aanvullende medische of persoonlijke vragen. Informeren mag alleen als hun opdrachtgever er een grondslag voor heeft. Laat een verzoek daarom op schrift stellen. Het vragen naar de medische situatie van de hulpvrager door een deurwaarder is volgens ons niet toegestaan. Als dit toch gebeurt, ga hier dan over in gesprek of dien een klacht in.

Zorgverzekeraars

Zorgverzekeraars moeten, ook zonder nadere details te ontvangen, meewerken aan een schuldregeling conform de NVVK-richtlijnen. Dat is geregeld in art. 18c van de Zorgverzekeringswet (Zvw) jo. art. 6.5.4 lid 2 onder a sub c Regeling zorgverzekering.

In deze wetsteksten gaat het ook over de inspanningsplicht en de aangeboden begeleiding. Maar de afwegingen hierover maakt de financieel hulpverlener. Vertel wel heel duidelijk wat je in dat kader gaat doen; dat is voorgeschreven in de richtlijn van de NVVK.

En dus:

Richt je communicatieproces met schuldeisers en derden zo in dat je niet onnodig veel persoonlijke informatie deelt. In de wet staat opgenomen wie informatie mag ontvangen en welke informatie dat dan is.

Zonder wettelijke grondslag is er geen reden om schuldeisers of andere partijen medische of persoonlijke informatie te geven in het kader van het traject van je hulpvrager. Als er uitzonderingen aan de orde zijn, zullen partijen hier in hun verzoek expliciet naar moeten verwijzen.

4. Wat ‘als de hulpvrager het zelf wil’?

Misschien denk je: ik vraag toestemming aan mijn hulpvrager om info te delen en ik gebruik de AVG-grondslag ‘Toestemming voor het delen van medische of andere informatie’. Maar hier is de vrijheid om de toestemming wel of niet te geven in het geding.

Een hulpvrager verkeert vaak in een afhankelijke positie ten opzichte van zijn hulpverlener of schuldeiser(s). De AVG beschouwt het dan niet als een vrijwillige keuze om (aanvullende) gegevens te verstrekken. Toestemming voor het delen kan naderhand ook weer ingetrokken worden. Daarom is dit een onzekere grondslag.

Als een hulpvrager zelf informatie wil delen of deelt met schuldeisers kun je dat overigens niet verbieden. Jij gaat daar niet over. Maar je mag er als financieel hulpverlener niet op aandringen dat je hulpvrager meer persoonlijke informatie deelt. Ga dus niet suggereren dat het delen van persoonlijke informatie helpt om schuldeisers een minnelijke regeling te laten accepteren.

De omgekeerde situatie kan ook voorkomen. Als de hulpvrager ervoor kiest om helemaal niets te willen delen dan zal de rechter toch een beslissing moeten nemen. Dat heb je hierboven kunnen lezen onder 'rechtbanken'

5. Informatie delen bij een Msnp-regeling met inspanningsplicht

Beschrijf altijd duidelijk hoe je in je plan met de hulpvrager de inspanningsplicht verwerkt en licht dat zoveel mogelijk toe, Zorg er wel voor dat je plan niet herleidbaar is tot privacygevoelige informatie.

Afwijken van 36 uur werken

Geldt er voor jouw hulpvrager in de Msnp-regeling een inspanningsplicht? En wil je afwijken van de plicht om 36 uur per week te werken? Dan moet je dat goed beargumenteren. Want in de Msnp zijn, in vergelijking met de Wsnp, veel minder mogelijkheden om de hulpvrager medisch te onderzoeken. Dat komt door de kosten die ermee gemoeid zijn, door de wachttijden bij het UWV of omdat de gemeentelijke Sociale Dienst hier bepaalde keuzes in maakte.

Persoonlijke situatie meewegen

In de Msnp kun je persoonlijke omstandigheden zwaarder mee laten wegen dan in de Wsnp. Waarom je die omstandigheden mee laat wegen moet je goed uitleggen. Dus wijk je af van de plicht om 36 uur te werken? Beargumenteer dan dat je hiermee aansluit bij (bijvoorbeeld) overige professionals zoals een Sociale Dienst, bij een behandelaar of bij informatie die de hulpvrager jou verstrekte.

Slecht voorbeeld: *"Mevrouw heeft net een alcoholverslaving overwonnen en twee jonge kinderen met een beperking; wij vinden 24 uur werken voldoende om de zorg voor het gezin niet in gevaar te brengen."*

Goed voorbeeld: *"Mevrouw zorgt voor haar minderjarige kinderen en werkt 24 uur. Wij zien op grond van de huidige situatie geen mogelijkheid om haar afdracht te verhogen door haar een aanvullende sollicitatieplicht op te leggen. Ook verwachten wij dat de huidige situatie in de komende 18 maanden niet zal veranderen."*

Slecht voorbeeld: *"Meneer kampt met PTSS-klachten, gebruikt kalmerende medicijnen zoals X en Y, werkt 12 uur per week maar heeft nog geen diagnose/medisch rapport. De sociale dienst heeft hem om hen moverende redenen meneer vrijgesteld van de sollicitatieplicht voor de duur van 2 jaar."*

Goed voorbeeld: *"Met betrekking tot de sollicitatieplicht sluiten wij in dit geval* aan bij de ontheffing van de Sociale Dienst. Deze ontheffing is verleend op medische en sociale gronden. De ontheffing is geldig tot en met 01-01-01. Meneer werkt nu 12 uur per week en dat acht de Sociale Dienst (en wij ook) voor de komende 18 maanden het maximaal haalbare."*

* Beargumenteer hier waarom je -in dit geval- het oordeel van de sociale dienst volgt. We zeggen hier niet dat je dit advies te allen tijde zou moeten volgen. Het kan helpen om expliciet aan te sluiten bij, of juist afstand te nemen van het oordeel van de sociale dienst voor wat betreft de inspanningsverplichting.

Overige informatie

Bij het wel of niet delen van overige informatie hangt het van de samenhang met de casus af wat er gevraagd en gedeeld kan worden, en of er een grondslag is. Heeft je hulpvrager bijvoorbeeld een verslavingstraject succesvol afgerond? Dan is het soms niet (meer) relevant hier iets over te melden. De mededeling volstaat

- dat er geen belemmeringen zijn om aan het werk te gaan
- en dat X aan de inspanningsplicht voldoet.

Crediteurenlijst

Individuele namen van schuldeisers mag je niet aan andere schuldeisers verstrekken. Kies voor algemene termen: vorderingen van een energiemaatschappij, een zorgverzekeraar, een particulier etcetera.

Een vtlb-berekening waarin -per definitie- financiële gegevens zijn verstrekt, mag je wél met schuldeisers delen. Maar: deel de berekening niet standaard. Delen mag omdat je de berekening gebruikt in het kader van de totstandkoming van een nieuwe overeenkomst met de schuldeiser. Hij is nodig om tot een schuldregeling te komen maar veel schuldeisers willen zelf ook zo min mogelijk informatie ontvangen.

Deze lijn hanteert het Schuldenknooppunt ook. Alleen die schuldeisers die een wettelijke (zorg)plicht hebben ontvangen de vtlb-berekening. Andere schuldeisers kunnen in individuele gevallen aangeven dat zij menen daar recht op te hebben.

6. Begeleiden: vrijwillig

Wanneer je gaat begeleiden is het parool: vertel schuldeisers zo gedetailleerd mogelijk wat je gaat doen, zonder dat de privacy van je hulpvrager in gevaar komt.

Realiseer je dat -formeel gezien- begeleiding geen relatie heeft met het bereiken van een oplossing voor de schulden. De keuzes die je maakt rond begeleiding staan los van de keuze voor een oplossing. Wanneer je een saneringskrediet, een schuldregeling zonder afloscapaciteit of een schuldbemiddeling inzet dat staat beschreven in onze [keuzehulp](#).

We zagen in [deze dwangakkoord-uitspraak uit Amersfoort](#) dat het refereren aan begeleiding 'zo kort als kan, zo lang als nodig' onvoldoende werd geacht. Met zo'n beleidsmatige verwoording nam de rechter geen genoegen. Dat verzoek werd in onze ogen terecht afgewezen.

Schuldeisers zoeken zekerheid

Het traject van begeleiding is steeds vrijwillig. Dat moeten ook schuldeisers accepteren. Die vrijwilligheid gold altijd al. Maar door de verkorting van de saneringstermijn en door het vaker aanbieden van schuldregelingen zonder afloscapaciteit zoeken schuldeisers nu meer zekerheid.

Ze vragen zich af wat de kortere aflostermijn en het zonder aflossing kwijtschelden van schulden betekenen voor de kans op terugval. Die kans willen zij -en financiële hulpverleners net zo goed- natuurlijk minimaliseren.

Het uitgangspunt van de wetgever en dus ook van ons blijft: begeleiding is vrijwillig. Ook de uitwerking van de Motie Van Eijk/Van Dijk waarin werd opgeroepen om altijd 12 maanden te begeleiden nadat schulden volledig zijn kwijtgescholden is door het ministerie afgedaan als: de branche doet dit al. Schuldhulpverleners checken of mensen open staan voor de begeleiding. Ze berichten vervolgens schuldeisers op basis van een eigen inschatting welke begeleiding passend is.

Licht je keuzes rond de inzet van begeleiding altijd zo gedetailleerd mogelijk toe. Beschrijf altijd waarom je een bepaalde beslissing nam, ook als je denkt dat begeleiding niet nodig is.

Wsnp en begeleiding

In de Wsnp is begeleiding nu nog geen vast onderdeel van het traject. In de Basisdienstverlening is het wel opgenomen als vaste combinatie. We zien nu al dat leden hun hulpvragers die doorstromen naar de Wsnp in beeld houden. In de nabije toekomst zal begeleiding tijdens een Wsnp-traject dus steeds vaker aangeboden worden. Hulpvragers kunnen nu al wel actief vragen om begeleiding. Daar waar het bij de Wsnp vooral gaat om om 'toezicht op het nakomen van verplichtingen' ziet begeleiding veel meer op de toekomst en kijkt naar wat de hulpvrager zelf kan en nog nodig heeft.

Hieronder een aantal voorbeelden van alinea's in de communicatie met schuldeisers.

Slecht voorbeeld: *'Wij begeleiden meneer zo kort als kan, zo lang als nodig.'*

Goed voorbeeld: *'Wij bieden begeleiding op maat. In dit geval betekent het dat budgetbeheer is opgestart en er een coachingstraject in de planning is vanaf 01-01-01. Wij hebben hiervoor een vervolgspraak ingepland op 01-01-01.'*

Slecht voorbeeld: *'Begeleiding: n.v.t.'*

Goed voorbeeld: *'Meneer heeft laten zien zelf in staat te zijn zijn financiën te kunnen beheren, intensieve begeleiding achten wij daarom niet nodig. Tijdens het jaarlijkse overleg over de belastingaangifte kijken wij samen hoe de situatie is. Als er eerder iets aan de hand is neemt de hulpvrager contact met mij op'.*

Tot slot

- Neem de hulpvrager altijd mee in je beslissing
- Laat hem/haar weten welke informatie je deelt en met wie.
- Ook als er een grondslag is om zonder toestemming informatie te delen is het goed om de hulpvrager daarvan op de hoogte te stellen.
- Deze notitie bevat niet alleen 'harde voorschriften'. We schetsen onze inzichten waar jij gebruik van kunt maken.
- We zijn ons ervan bewust dat specifieke situaties om een eigen afweging vragen. Daar ben jij als professional goed in, dus blijf dat doen!